

گزارش خانم انگرید هیدین، معاون نماینده ویژه سرمنشی ملل متحد برای افغانستان و سرپرست یوناما به شورای امنیت ملل متحد

[طوریکه ارائه شد]

۳۱ مارچ ۲۰۲۰

* * *

آقای رئیس،

اعضای محترم شورای امنیت،

به نظر می رسد که که افغانستان به مرحله‌ی سرنوشت سازی رسیده است. بعد از سپری شدن تقریباً دو دهه از مداخله‌ی [قوای] ائتلاف، اکنون سوال نزد جمهوری اسلامی اینست که: آیا رهبران کشور می توانند مشترکاً با هم در راستای گفتگوی معنی دار با طالبان جهت نیل به صلح پایدار، کار نمایند؟ تهدید گسترده و بیروس کرونا (کووید ۱۹) که خطرات جدی را متوجه صحت مردم افغانستان و احتمالاً متوجه ثبات نهاد های این کشور می سازد، پاسخ به این سوال را با مشکل مواجه نموده است.

آقای رئیس،

انتخابات ریاست جمهوری افغانستان که به تاریخ ۲۸ سپتامبر سال گذشته برگزار شد، یک روند طولانی بود. دلایل مبنی بر چرایی این موضوع به خوبی مستند شده ولی اکنون زمان انتقاد و رنجش نیست. فعلاً هدف حفظ جمهوری اسلامی و پیش بردن ارزش های مندرج قانون اساسی این کشور می باشد.

به تاریخ ۱۸ فبروری، کمیسیون مستقل انتخابات رئیس جمهور اشرف غنی را به عنوان برنده انتخابات اعلان کرد. داکتر عبدالله عبدالله که دومین بیشترین آراء را از خود کرده بود، نتیجه را رد کرد و خود را برنده خوانده و تصمیم خود مبنی بر تشکیل حکومت همه شمول را اعلان کرد. به تاریخ ۹ مارچ، رئیس جمهور غنی و داکتر عبدالله مراسم تحلیف شان را هم زمان برگزار کردند. این موضوع نگرانی های جدی را در ابعاد مختلف برای افغان ها و نهاد های بین المللی در مورد خطرات احتمالی مبنی بر محاسبه نادرست که تاثیرات دراز مدت روی آینده‌ی جمهوریت داشته باشد، به میان آورد.

اکنون که اینجا صحبت می کنم، به رغم تلاش های جدی نهاد های ذیدخل به ویژه ایالات متحده، فعالان منطقه و رهبران سیاسی افغانستان در راستای حل این معضل، بن بست هنوز هم ادامه دارد. تصمیم مورخ ۲۳ مارچ ایالات متحده مبنی بر قطع فوری کمک ۱ میلیارد دلاری برای سال ۲۰۲۰ و آمادگی برای ادامه‌ی آن در سال بعدی، نمایانگر جدیت وضعیت می باشد. با توجه به وابستگی سنگین دولت به کمک های تمویل کنندگان، این موضوع پیامد های جدی برای ثبات مالی افغانستان و همچنان نتایج اجتماعی - اقتصادی افغانستان خواهد داشت. اکنون، با شیوع ویروس کرونا ۱۹، اکثر تمویل کنندگان به کشور های شان متمرکز هستند تا نیازمندی مردم شان را مرفوع سازند. به منظور ادامه‌ی سرمایه گذاری منابع بین المللی، افغانستان نیاز دارد تا تلاش اقدامات قناعت بخش را روی دست گیرند.

یوناما از تمام جناح های افغانستان می خواهد که به منظور منافع مردم، مشترکاً در راستای رفع اختلافات شان به گونه‌ی صلح آمیز کار نمایند. اکنون زمان تفریق نیست؛ حال زمان زمامداری، تفاهم و فراگیر بودن است. منافع مردم به شمول حقوق تمام زنان، اقلیت ها و جوانان باید در اولویت قرار داشته باشد.

آقای رئیس،

حل این معضل بستگی به خواست تمامی جناح ها دارد تا به گونه موثر روی مسایل اساسی همکاری نمایند. این مسئولیت اساسی همه به ویژه مکلفیت رهبران افغانستان می باشد. طوریکه قابل درک است، این اختلافات ریشه عمیق داشته، دارای ابعاد متعدد بوده و تمام بخش های جامعه را متاثر می سازد. ولی، اکنون ممکن فرصت نادر برای رسیدگی به این مسایل مساعد شده است.

بنابراین، این امیدوار کننده است که به رغم بن بست سیاسی، افغانستان توانست روی تیم مذاکره کننده همه شمول توافق نمایند. تیم مذاکره کننده در برگزیده نماینده از تمام گروه های بزرگ قومی بوده و پنج خانم عضو آن می باشد. این گام مهم است که زنان می توانند در رسیدن به صلح پایدار و دوامدار در افغانستان دخیل باشند و باید در این روند سهم داشته باشند. یوناما طالبان را ترغیب نموده است تا با شامل ساختن زنان در هیئت با صلاحیت شان در تصمیم گیری، [گذشته را] جبران نمایند. این کار پیام ملموسی خواهد داشت که تحریک [طالبان] به گونه بنیادی متحول شده است.

از تمام جناح ها خواسته شده که گام های ملموسی بردارند تا ایده های گفتگو های بین الافغانی را به یک واقعیت تبدیل نمایند. جمهوری اسلامی با اعلان تیم مذاکره کننده، مسئولیت سنگین دارد که مهارت های لازم را برای طرح آجدای این تیم و اصول اساسی به منظور تامین و پیشبرد حقوق شهروندان را به اعضای تیم مذاکره کننده تفهیم کند. همچنان، اکنون بر طالبان است تا نشان دهند که به منظور دستیابی به راه حل دوامدار برای اختلافات موجود، آماده هستند که با حسن نیت وارد مذاکره با جمهوری اسلامی افغانستان شوند.

هفته های گذشته شاهد انکشافات پیرامون رهائی زندانیان نیز بود که اگر این مسئله با احتیاط مدیریت شود، اقدام مهم در امر اعتماد سازی برای آغاز روند صلح خواهد بود. به رغم چالش های عملی ناشی از شیوع ویروس کرونا، نمایندگان دولت جمهوری اسلامی و طالبان تا اکنون سه کنفرانس ویدیویی در مورد رهائی زندانیان داشتند. یوناما از این اقدام استقبال کرده و از طرفین می خواهد تا موضوع رهائی زندانیان را سریع و در مطابقت با قوانین بین المللی مورد رسیدگی قرار دهند.

آقای رئیس،

امضای توافقنامه میان ایالات متحده و طالبان به تاریخ ۲۵ فبروری نقطه عطفی در منازعات افغانستان بود. این توافقنامه زمینه را برای خروج کامل مشروط نیروهای نظامی بین المللی از افغانستان مساعد ساخت چنانچه نخستین مرحله خروج در جریان می باشد. به نظر می رسد که طالبان به نوبه خود به وعده شان مبنی بر کاهش خشونت ها علیه نیروهای نظامی بین المللی عمل می کنند. باوجود آن، چند هفته گذشته یک بار دیگر شاهد افزایش خشونت های مرتبط با درگیری در افغانستان بود که عمدتاً برخاسته از حملات طالبان بالای نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان بود.

این رویکرد مایه تاسف بوده ولی قابل تغییر نیز است. چند ماه اخیر یک بار دیگر نشان داد عزم طرف های ذیدخل می تواند منتج به کاهش چشمگیر خشونت ها شود. این موضوع در شرایط قبل از امضای توافقنامه میان ایالات متحده و طالبان که منجر به کاهش قابل ملاحظه‌ی خشونت ها در سراسر کشور شد، به خوبی تمثیل گردید. یوناما آرزو دارد که این وضعیت به زودی پس از پیشرفت ها در مذاکرات بین الافغانی تکرار شده و تداوم پیدا کند. مهمتر از همه، جامعه جهانی نباید فراموش کند که خواست افغان ها از روند صلح چه است: ختم کامل جنگ که امنیت شان تامین شود و حقوق شان رعایت گردد.

آقای رئیس،

میزان بلند خشونت ها پیامد های تاسف باری برای افراد ملکی که در منازعات گیر ماندند، داشته است. تنها در این ماه، ما قتل بیش از ۱۸۰ فرد ملکی و مجروحیت تعداد زیادی دیگر از اثر درگیری ها را ثبت کردیم. در جریان این مدت، طالبان عامل

تعداد زیاد تلفات ملکی عمدتاً ناشی از مواد منفجره تعبیه شده‌ی غیر انتحاری و قتل‌های هدفمند بودند. هرچند یوناما میزان کمتر تلفات ملکی منسوب به نیروهای ملی دفاعی و امنیتی افغانستان را ملاحظه کرد، من از رویداد ۲۱ مارچ که نیروهای هوایی افغانستان حمله‌ی هوایی را در ولایت کندز روی دست گرفتند، شدیداً نگران هستیم. یافته‌های ابتدائی ما نشان می‌دهد که تمامی افراد کشته شده زنان و اطفال بودند.

ما از ناحیه تهدید برخاسته از سوی شاخه خراسان دولت اسلامی نیز عمیقاً نگران می‌باشیم. این تهدید یک بار دیگر در حمله غیر انسانی مورخ ۶ مارچ در مراسم یادبود از یکی از رهبران هزاره در کابل نمایش داده شد که در آن ۳۴ فرد ملکی کشته و تعداد زیاد دیگر مجروح شدند. ما از حمله‌ی مورخ ۲۵ مارچ بالای معبد اهل سک که باعث کشته و مجروحیت ده‌ها تن شد و مسئولیت آن را شاخه خراسان داعش به عهده گرفت، همچنان متأثر می‌باشیم. این گونه حملات وحشیانه بالای افغان‌های ملکی باید متوقف شود.

آقای رئیس،

یوناما همواره تأکید نموده است که بهترین راه برای محافظت افراد ملکی در درگیری‌ها و بحران انسانی روز افزون، همانا توقف کامل جنگ می‌باشد. می‌خواهم تقاضای سرمنشی مبني بر آتش بس جهانی فوری را برجسته سازم تا تمرکز و منابع لازم برای مبارزه با ویروس کرونا مصرف شود. کاهش خشونت‌ها و متعاقباً آتش بس در افغانستان زندگی خیلی‌ها را نجات خواهد بخشید، فضای مناسب‌تر را برای آغاز مذاکرات بین‌الافغانی صلح مساعد خواهد ساخت، و دولت را قادر خواهد ساخت تا تلاش‌هایش را روی مبارزه با بحران فزاینده‌ی انسانی متمرکز سازد.

خطرات احتمالی ناشی از ویروس کرونا که افغانستان با آن مواجه است، گسترده می‌باشد. با توجه به سیستم آسیب پذیر صحنه افغانستان و همچنان آسیب پذیری گسترده مردم، تأثیرات کشنده این ویروس بیشتر مایه نگرانی می‌باشد. این آسیب پذیری شامل میزان بلند افغان‌های که از سوء تغذیه رنج می‌برند یا در فاصله نزدیک با هم زندگی می‌کنند به شمول افراد بیجا شده‌ی داخلی، محبوسین و افراد تحت توقیف در محابس مزدحم کشور، می‌گردد. همچنان، افرادی که نیازمندی‌های مشخص مانند معلولیت فیزیکی یا مشکلات صحنه روانی دارند، نیز شامل این [آسیب پذیری] می‌شود. چالش مشخص در افغانستان، دسترسی زنان به مراقبت‌های صحنه می‌باشد که شرایط نامناسب امنیتی و رسوم ناپسند فرهنگی آن را پیچیده‌تر ساخته است.

افزون بر اینگونه مشکلات صحت عامه، ما از تأثیرات اقتصادی و اجتماعی ناشی از نبود معیشت برای خانواده‌ها به ویژه با توجه به نبود تضمینات محافظتی اجتماعی، نیز نگران می‌باشیم. شیوع ویروس و تأثیرات اقتصادی آن نیز خطر منازعات اجتماعی را به ویژه میان مهاجرین و جوامع میزبان افزایش می‌دهد. اگر این معضل به موقع و به گونه بنیادی مورد رسیدگی قرار نگیرد، می‌تواند پیامدی‌های ناگوار برای افغانستان و مردم آن داشته باشد.

به هدف کاهش این خطر احتمالی، ملل متحد در افغانستان پلان رسیدگی را طرح کرد تا دولت افغانستان را در راستای مهار ویروس فراگیر کرونا همکاری نماید. این پلان نیازمند کمک مالی ۱۰۸.۱ میلیون دالر امریکائی الی ۳۰ جون می‌باشد. می‌خواهم از آن عده تمویل کنندگانی که از قبل وعده همکاری در این راستا را سپردند، قلباً سپاسگذاری نمایم. من سایر کشور‌های عضو را ترغیب می‌کنم که از آنها پیروی نمایند. طوری که جناب سرمنشی فرمودند، ویروس کرونا تمام بشریت را تهدید می‌کند و از این جهت تمام بشریت باید مبارزه کند. تنها از طریق فعالیت‌های مشترک کشور‌های عضو و همکاری مقامات افغانستان می‌توانیم امیدوار باشیم که تأثیرات این تهدید جهانی بالای جمعیت آسیب پذیر افغانستان کاهش میابد.

آقای رئیس،

پیامد های بلا تکلیفی سیاسی، تاخیر در آغاز روند صلح، افزایش خشونت ها، و تهدید گسترده ناشی از شیوع ویروس کرونا شرایط فعلی را برای مردم افغانستان نهایت حساس ساخته است. رسیدگی به این مسایل نیازمند تلاش های مشترک همه ی ما برای منافع مردم جهان، می باشد. می خواهم از هزاران قهرمان امداد رسان که برای دولت افغانستان، موسسات غیردولتی، ملل متحد و سایر موسسات بشردوستانه بین المللی مصروف فعالیت هستند، به گونه ویژه اظهار قدردانی کنم. آنها خطرات زیادی را قبول کرده اند تا مردم افغانستان را در برابر شیوع قریب الوقوع ویروس کرونا محافظت نماید. همچنان، می خواهم از اعضای شورای امنیت بابت علاقمندی و حمایت شان از افغانستان که با وقوع رویداد ها در هفته های اخیر مهمتر شده است، تشکری نمایم. یوناما کاملاً متعهد به حمایت از مردم افغانستان می باشد.

تشکر از شما،